

Şehir coğrafyası

Dünyanın eski şehirlerinden olan İstanbul modern bir şehirdir.

Şehir coğrafyası (kentsel coğrafya), kentleri ve kent alanlarını inceleyen beşeri coğrafyanın alt dalıdır^[1]. Kentler bina ve altyapı yoğunluğunun bulunduğu alanlardır. Kentlerde ekonomik faaliyetlerden tarım dışı sektörler (sanayi ve hizmet) gelişmiştir.

Şehir coğrafyası; kent antropolojisi, kent planlaması ve kent sosyolojisi ile ilişkilidir. Şehir coğrafyası insanı, insanın etkinliklerini ve insan ile yerkürenin karşılıklı etkileşimini inceler. Şehirlerin kırsal alanlarla ilişkileri de inceleme konusudur^[2].

Kentsel coğrafyada kentleri ve metropolitan sahaları incelerken iki yöntem uygulanır.

1. Yerel veya küresel ölçekte kentler arası ilişkilerin incelenmesi.
2. Bir kentin içinde insanların, faaliyetlerinin ve kuruluşların iç düzeninin incelenmesi^[1].

Dünya ve Türkiye'de nüfusun çoğunluğu şehirlerde yaşamaktadır. Şehirler küçük sahalarda yoğun nüfus bulunduklarından üretim ve tüketim yoluyla çevrelerini de etkilerler. Geniş alanları kaplayan ve karmaşık yapıda olan şehirlerin sorunları da karmaşıktır. Bu sorunların sağlıklı bir şekilde çözülebilmesi için pek çok bilim dalının verilerine ihtiyaç duyulur. Coğrafyada olduğu gibi kentsel coğrafyada kendi verilerini ve diğer bilimlerden elde ettiği bilgileri coğrafyaya has yöntemlerle sentezleyerek sonuca ulaşır^[3].

Şehir coğrafyasında, şehirler farklı yöntemlerle incelenmiştir. *Morfolojik yaklaşım*^[4] da şehirlerin kurulum şekli üzerinde durulur. Konutların dizilişi ve mimarisi, cadde ve sokakların uzanışı ve bunların sonucunda şehrin ortaya çıkan genel görünümünü incelenir. Şehirler şekil olarak beş grupta incelenir: Yay, çizgisel, semer, konsantrik ve çeşitli şekilli şehirler.

Fonksiyonel yaklaşımda, şehirde öne çıkan, gelişmesinde önemli olan özellikleri göz önüne alınır. *Evrimsel yaklaşımda*, şehrin kuruluşundan itibaren fiziki ve beşeri şartlara bağlı olarak gösterdiği gelişim ve değişim analiz edilir^[3]. Şehirler bulunduğu ülkenin kültür ve medeniyet seviyesini yansıtır. Medine ismi şehir, medeni şehirli anlamına gelmektedir. Şehirler ait oldukları medeniyetlerle de ilişkilendirilirler: Roma şehri, Bizans şehri, Selçuklu şehri, Osmanlı şehri gibi^[2].

1 Kaynakça

- [1] ÖZGÜR, Ertuğrul Murat. "KENTSEL COĞRAFYANIN ALANI". *KENTSEL COĞRAFYA*. http://www.geography.humanity.ankara.edu.tr/ders_notu/cog237_1.pdf. Erişim tarihi: 24 Ekim 2014.
- [2] BAYARTAN Mehmet. "Giriş". *Tarihi Coğrafya Çalışmaları Açısından Şehir ve Osmanlı Şehri*. <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iucografya/article/view/1023016703>. Erişim tarihi: 24 Ekim 2014.
- [3] UĞUR, Abdullah. "Giriş". *Aydın Şehrinin Kuruluşu ve Gelişme Evreleri*. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/33/823/10452.pdf>. Erişim tarihi: 24 Ekim 2014.
- [4] ALİAĞAOĞLU, Alpaslan. "Giriş". *AFYON'DA ŞEHİR MORFOLOJİSİNİN İKİ UNSURU: CADDE-SOKAK SİSTEMİ VE KONUTLAR*. [ankara.edu.tr. http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/33/823/10453.pdf](http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/33/823/10453.pdf). Erişim tarihi: 24 Ekim 2014.

2 Metin ve görüntü kaynakları, yazarlar ve lisans

2.1 Metin

- **Şehir coğrafyası** *Kaynak:* https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eehir_co%C4%9Frafyas%C4%B1?oldid=16815435 *Katkıda bulunanlar:* Acar54, Erasmus.new ve Mavrikant Bot

2.2 Resimler

- **Dosya:Modern_Istanbul_skyline.jpg** *Kaynak:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4f/Modern_Istanbul_skyline.jpg *Lisans:* CC BY-SA 2.0 *Katkıda bulunanlar:* <http://www.flickr.com/photos/bmorlok/7653884018/in/set-72157630769500056/> *Özgülün yazarı:* Ben Morlok

2.3 İçerik lisans

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0